

Publicació del Cercle Cultural de Balsareny

Núm.
565

www.sarment.cat - sarment.blogspot.com - 2,50€

Any LI · Març 2026

02-03

36a Trobada Pere Casaldàliga

04-05

**Molts actes en
el Dia de la Dona**

08-09

**Festa de l'Arbre
del Casino**

20

**'Pianant',
un magnífic concert**

- 02** Trobada de la Fundació Pere Casaldàliga a Balsareny
- 04** Dia Internacional de la Dona
- 06** Taller de ioga especial celebrat pel 8-M
Imatges de Balsareny
- 07** Escola de Salut 2026
- 08** El Casino celebra la Festa de l'Arbre 2026
- 10** La Biblioteca el mes de febrer
- 12** Dues caminades: Collbató i Corbera
- 14** El Castell de Talamanca i la Balma de Rocagiberta
- 15** Resposta a Imatges de Balsareny
- 16** Memòria: un vídeo sobre la Séquia de Manresa
- 17** La Tempesta: actes del mes de març
- 18** Ara fa... 50 anys: naixia la Colla Sardanista Foc Nou
- 19** Per a quan, el Dia de l'Home?
- 20** Pianant: un concert extraordinari
- 21** 'Extrema dreta. Què ens hi juguem?', de Corominas i Vicens
- 22** Vida i vocació. Fidelitat a les crides que rebem
- 23** Dolors Casas, en el record
Meteorologia
Repte

Trobada de la Fundació Pere Casaldàliga a Balsareny

Sarment · Fotos: Txus Garcia / Isidre Prat

Cada any la Fundació Pere Casaldàliga fa una trobada en llocs diversos, sovint a Barcelona (l'any passat va ser al barri de Sant Andreu). Enguany, en la seva trenta-sisena edició, s'ha celebrat a Balsareny i s'ha focalitzat en l'educació i formació política, tenint present el missatge del bisbe, citant Emmanuel Mounier, que diu "Tot és polític, encara que allò polític no ho sigui tot".

La trobada va tenir lloc el diumenge 15 de març a la sala gran del Sindicat i, en conjunt hi van participar més d'un centenar de persones, moltes de fora de Balsareny, sensibilitzades per les causes de Pere Casaldàliga. Tothom va rebre un dossier amb documents diversos, que servien de context per als actes de la jornada. La trobada l'organitzaven la Fundació Pere Casaldàliga i el Cercle Cultural de Balsareny, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Balsareny.

La presidenta de la Fundació, **Glòria Casaldàliga**, va començar amb unes paraules de benvinguda i va presentar els actes.

A continuació, **Joan Prat**, president del Cercle Cultural, va parlar del cinquantenari de l'entitat i de la revista *Sarment*, agraint la feina de tothom qui ha contribuït a assolir aquesta

fita. Va dir que possiblement el nom que més ha aparegut publicat en la llarga trajectòria del Sarment és el de Pere Casaldàliga, en forma de notícies, cartes, poemes, etc. Va esmentar, com a exemple, que ja en el número 3 hi sortia una carta seva adreçada als Trucs i, en el primer aniversari de la revista, en Pere ens enviava un escrit de felicitació. Per tot això i més, quan Balsareny Educa va impulsar la Comissió Casaldàliga, el Cercle la va acollir i ha donat suport a les seves activitats. Finalment va expressar el recolzament del CCB al projecte del Centre per a la Pau a Balsareny.

Tot seguit, l'alcalde de Balsareny, **Isidre Viu**, va dir, entre altres coses, que "som un poble que guarda estima a la memòria de Pere Casaldàliga, no com un record estàtic, sinó com un llegat viu que cal projectar cap al futur". Seguidament es va passar un vídeo, titulat *Escoltem què ens deia Pere Casaldàliga*, on el bisbe parla sobre la política en diferents moments de la seva vida.

La jornada va seguir amb un col·loqui entre **Michelle Capuchinho** i **David Fernández**. **Michelle Capuchinho** és brasilera, membre del Moviment Sense Terra de >>>

Sarment

Edita: Cercle Cultural de Balsareny
Coordinador: Jordi Selgas
Composició: Gemma Rovira
Publicitat i promoció: Jordii Selgas
Redacció: Ramon Carreté, Lluïsa Coma, Joan Craviotto, Ferran Gállego, Laia González, Josep Gudayol, Martina Junyent, Elena Mendoza, Ana Pérez, Isidre Prat, Alfred Selgas, Jordi Selgas, Jordi Vilanova.
Imprimeix: Sadurní, comunicació gràfica-Navàs
Edició Blog: Ramon Carreté
Facebook: Xavier Novell

Junta del CCB
President: Joan Prat
Vicepresident: Isidre Prat
Secretària: Lluïsa Coma
Tresorer: Josep M. Sanfeliu
Vocals: Ramon Carreté, Ferran Gállego, Josep Gudayol, Martina Junyent, Antonio Manzano, Jordi Medina (Astroamics), Xavier Novell (La Garsa), Jordi Selgas (Sarment), Alfred Selgas i Jordi Vilanova.

Hi col·labora i dóna suport:
 Parròquia de Santa Maria de Balsareny / AEIG Guillem de Balsareny / AMPA IE Guillem de Balsareny / Associació Els Ametllers / Balsareny Educa / Centre Excursionista de Balsareny / Centre Instructiu i Recreatiu / Claustre IE Guillem de Balsareny / Club d'Escacs Balsareny / Club d'Handbol Balsareny / Club Natació Balsareny / Els Pastorets de Balsareny / Fundació Casaldàliga / La Garsa / Penya Barcelonista Balsareny

Els escrits publicats al SARMENT no reflecteixen el pensament del CCB, sinó el del signant, entitat o persona. Només els signants <CCB> reflecteixen l'opinió del cercle.

Brasil, màster en Treball Social i doctora per la Universitat de Juiz de Fora (Minas Gerais); i David Fernández, prou conegut, que ja ha estat a Balsareny en altres ocasions, és periodista i activista social, membre del grup de periodistes Ramon Barnils de la Xarxa d'Economia Solidària. Va ser diputat per la CUP i des de 2003 forma part de Coop57 (Cooperativa de serveis ètics i solidaris). Actualment també es membre de la junta d'Òmnium Cultural.

Resumint les seves intervencions, Michelle va parlar de les seves experiències al Brasil, especialment sobre formació política. Les escoles, va dir, són espais fonamentals, on es treballen aspectes tan importants com les emocions. Va subratllar que la rebel·lió és present cada dia als carrers del Brasil: el feminisme, la lluita contra el racisme i contra la xenofòbia, l'anticapitalisme i el treball a favor del medi ambient. Malgrat les grans dificultats i obstacles, amb la influència de cada govern del Brasil, de mica en mica s'han anat fent moltes accions. Així, davant la gran desforestació en l'època de Bolsonaro, els darrers anys s'han plantat milions d'arbres, amb la col·laboració de molta gent, fins i tot del jovent. I va remarcar que la formació política és necessària i no és adoctrinament.

Per la seva part, David Fernández va relacionar la situació al Brasil amb la de Catalunya avui, on el percentatge

de pobresa ha anat en augment. I pel que fa a la formació política, va dir que, si no hi ha una trama ben organitzada entre els estaments polítics i socials, actualment hi ha el perill que l'extrema dreta prengui el poder. Va veure positiu que a Catalunya sempre ens hem mogut molt i el moviment associatiu és molt alt, cosa que ens ha de donar esperances; el cooperativisme és també molt important —ell treballa en una cooperativa—. Va parlar també de l'Escola de Formació Política Guillem Agulló, projecte educatiu i polític impulsat per Òmnium Cultural i destinat sobretot als joves, que neix per combatre el feixisme i l'odi i per lluitar per la llibertat. Aquesta escola es converteix en una escola mòbil, per fer jornades als municipis, d'una manera itinerant, semblant, va dir, al que feia el bisbe Pere en la seva vida diària.

Després d'un parèntesi per

esmorzar i fer un cafè, es continuà amb una ronda de preguntes dels assistents cap als dos tertulians, amb una bona estona de col·loqui entre tots plegats.

Els actes del matí van acabar amb una celebració espiritual, en què es van recordar dues persones relacionades amb la lluita per la pau que han mort recentment: **Maximino Cerezo**, religiós espanyol, claretià i pintor, conegut com a "pintor missioner de l'Alliberament", que va passar gran part de la seva vida a Amèrica Llatina; es va projectar un vídeo amb les seves pintures. I **Maria Pau Trayner**, catalana compromesa amb la Teologia de l'Alliberament, religiosa escolàpia i activista social. Seguidament es van fer unes pregarries i l'acte va acabar amb una bonica poesia, escrita per **Maritxu**, membre de la Fundació Pere Casaldàliga i estreta col·laboradora del bis-

be Pere, aquest passat mes de gener, titulada "98 anys de Pere Casaldàliga"; efectivament, és l'edat que ara tindria el bisbe.

Seguidament es va celebrar un dinar de germanor, al local 1 de la plaça de la Mel: hi van assistir 75 persones. Després, la majoria dels participants a la jornada van visitar l'exposició fotogràfica "Els rostres de la lluita per la Terra", de **Sebastião Salgado**, que aquest mes de març s'ha exposat a La Tempesta.

Tornant al Sindicat, es va fer la presentació del Projecte del Centre per la Pau Pere Casaldàliga, moderada per **Llorenç Planes**, de Balsareny Educa; **Rosa de Paz**, de la Casa per la Solidaritat i la Pau Flors Sirera; i **Xavier Such**, de Justícia i Pau. Llorenç Planes va explicar el projecte —impulsat per la Fundació i per Balsareny Educa, que sembla que ja està

molt a prop de quedar ben lligat, després d'haver arribat a un acord amb l'Ajuntament—de crear un Centre per la Pau a Balsareny, que vol ser referència mundial, amb el nom de Pere Casaldàliga. L'altre centre mundial seria a São Félix do Araguaia. El centre de Balsareny es farà a la casa Torrents, on actualment hi ha el CAP, que properament es traslladarà a la plaça de la Mel. Al mateix immoble, en un futur, s'hi preveu traslladar la nova Biblioteca i el possible museu del Traginer. Segons va dir Planes, el Centre de Cultura per la Pau servirà per "reivindicar la tasca, l'activitat i els valors que va transmetre Pere Casaldàliga i fer memòria de la seva persona". Hi haurà documentació i audiovisuals sobre la vida i les causes del bisbe, així com els seus llibres, fotografies i alguns objectes personals

importants. També hi haurà espai per fer-hi exposicions i activitats relacionades amb l'activisme social, l'educació, l'ecologia i altres aspectes lligats a l'ideal de Casaldàliga.

De moment, s'ha constituït un consell assessor per desenvolupar el projecte, format per la directora de Justícia i Pau, **Neus Forcano**; el filòsof balsarenyenc **Joan Albert Vicens**; el periodista **David Fernández**; el periodista i

pacifista **Jordi Armadans** i l'abadessa del monestir de Sant Benet de Montserrat, **Mar Albajar**. A més hi haurà un equip gestor per tal de començar a planificar-hi activitats.

Per la seva part, Rosa de Paz va explicar la feina que fan a la Casa per la Solidaritat i la Pau Flors Sirera, de Manresa; i Xavier Such va fer el mateix pel que fa a la seva organització, Justícia i Pau. Tots dos

van establir un paral·lelisme amb el tipus de centre que serà el de Balsareny, tots dedicats a fomentar valors com la pau, els drets humans, la justícia global i el medi ambient; i van oferir la seva ajuda i col·laboració.

Per acabar la intensa jornada viscuda, hi hagué l'actuació musical de **Sergi Carbo-nell**, de Ribes de Freser, qui, acompanyant-se amb la guitarra, va arribar al cor de tots els presents. Va interpretar diverses cançons durant gairebé una hora. La seva música vol emocionar i fer pensar; per això va explicar molt bé cadascuna de les peces, la majoria del seu darrer disc *Amorosa Bondat*. Sergi és un dels fundadors del reconegut grup Txarango. I amb els aplaudiments dels assistents, Glòria Casaldàliga va cloure la trobada agraïnt la participació de tothom.

Dia Internacional de la Dona

Sarment • Fotos: Jordi Sarri / Glòria Casaldàliga / Isidre Prat / Jordi Vilanova / Maribel Andreu

A Balsareny, els darrers anys, el Dia Internacional de la Dona, que és el 8 de març, es celebra de valent, amb una colla d'actes que s'allarguen ben bé durant dues setmanes. Organitzen aquestes activitats el Grup de Dones de Balsareny, l'Agrupament Escolta Guillem de Balsareny, l'Associació Els Ametllers, la Colla Gegantera, el Gimnàs 02 i @mon...balsareny, l'Institut Escola Guillem de Balsareny i la Unió Esportiva Veteranes Balsareny. Tot amb la col·laboració de l'Ajuntament, la Diputació i el Consell Comarcal del Bages.

Enguany els actes van començar el dimecres 4 de març, amb una sessió de

cinèforum, a les 17.30, al Sindicat. En primer lloc, es va projectar la pel·lícula *Siempre nos quedará mañana*, de la italiana Paola Cortellesi, de l'any 2023; després, les assistents es van reunir a la mateixa sala per fer-ne els comentaris (33 dones i 5 homes). La pel·lícula transcorre en la Roma de la postguerra i es fonamenta en el maltractament a una dona per part del seu marit, i en com l'esperança s'obre pas en la seva vida. El tema va donar molt de si i la tertúlia fou tan participativa que es va allargar durant una hora més. L'activitat, gratuïta, fou organitzada per la Biblioteca Pere Casaldàliga, que també va oferir la pel·lícula en préstec per a aquells que no podien assistir a la projecció, però sí a la tertúlia. Els actes van

continuar divendres, dia 6. Primerament, a la tarda, malgrat el temps plujós, es va fer un partit de **futbol de veteranes** entre la UE Balsareny i el CE Navàs, organitzat per les veteranes del Balsareny, que van aconseguir un valuós empat; la portera de la UE Balsareny va ser escollida millor jugadora del partit. Hi va haver una gran germanor entre tots dos equips.

Al vespre de divendres, hi va haver un **sopar de dones**, organitzat per l'associació Els Ametllers i l'Agrupament Escolta Guillem de Balsareny, que va aplegar més de dues-centes dones al Sindicat, entre les quals vint de les jugadores del partit de veteranes. Els organitzadors van preparar l'entrepà de botifarra, en tant que, de postres, hi van haver lioneses artesanes >>>

de la pastisseria del poble. Després del sopar, les assistents van gaudir d'allò més amb la música i el ball del Frikibingo, com els darrers anys. Van recordar cançons de totes les èpoques i es van donar premis a la línia i al bingo; en aquest darrer cas, es va repartir entre dos. El premi va consistir en un tiquet de 50 € per la línia i 100 € per al bingo, a gastar en el comerç local.

Diumenge, 8 de març, el dia pròpiament de la Dona, a les 11.30 va tenir lloc una **cer-cavila** pels carrers del poble, malgrat que van caure quatre gotes. Les dones, i també homes —entre ells, l'alcalde, **Isidre Viu**—, es van concentrar amb les pancartes i armillas al·lusives al tema del feminisme, a la plaça Onze de setembre, on **Elena Cruz** va llegir un primer manifest. Tot seguit va arrencar la cercavila, amenitzada per les gralles i tambors de la colla Gegantera de Balsareny, que va passar per la Baixada del Torrent i el carrer de la Mel, fins arribar a la plaça de la Mel, on es va fer una parada, per llegir un segon manifest, a càrrec de **Lluïsa Coma**. Finalment la cercavila va continuar pels carrers Ponent, Sant Domènec i Creu, fins arribar a la plaça de l'Ajuntament, on va llegir un tercer manifest. En realitat, enguany es va voler diversificar el manifest en tres parts, amb tres punts de vista diferents. L'actuació de

les gralles i tambors van cloure l'acte, després que la primera tinent d'alcalde **Glòria Casaldàliga** agrais la participació de la gent i, en especial, la feina de **Fina Canals** en l'elaboració de les pancartes o bafarades, amb un seguit de lemes, que les dones van recollir durant la setmana a l'Ajuntament per penjar als balcons i després portar-les a la cercavila. Aquestes bafarades també van presidir els balcons de l'Ajuntament i del Sindicat durant ben bé dues setmanes. Alguns dels lemes eren: "volem viure sense por"; "el contrari del feminisme és ignorància", "per un món on siguem socialment iguals, humanament diferents i totalment lliures" etc. Algunes de les frases són de personalitats reconegudes.

A les 7 de la tarda del mateix diumenge, al Sindicat, hi va haver **teatre**, amb la representació de l'obra *Molt s'hi deu assemblar*, a càrrec de la companyia La Consol; a la qual varen assistir 65 perso-

nes. L'obra explica, amb tocs d'humor, la relació entre tres germanes que es retroben a casa d'una tieta, figura que va marcar les seves vides, després d'un període llarg de distanciament causat per les seves diferències pel que fa a ser mare. La Consol està formada per una actriu de Maresa i dues de Berga.

Els actes van continuar la setmana següent. Així, el dimecres 11, al camp de futbol, hi va haver un **circuit amb pilotes**, organitzat per les Veteranes de la Unió Esportiva. Va ser una activitat dinàmica i oberta a tothom, consistent a córrer per un circuit, salvant diferents topalls, i després moure la pilota i tirar a porteria.

Dijous 12, es va fer una sessió extraordinària del **club de lectura** a la Biblioteca Pere Casaldàliga, amb els comentaris sobre el llibre *L'acabadora*, de l'escriptora Michela Murgia. Hi va participar molta gent —lògicament, la majoria dones,

però també alguns homes—, que majoritàriament havia llegit el llibre prèviament. El títol es refereix a una persona encarregada d'ajudar les altres a morir dignament; a la novel·la, la protagonista és una acabadora, a la Sardanya de la dècada de 1950.

Dissabte 14, durant tot el matí, hi va haver un **taller de ioga** especial 8M, amb el títol "Arrel, foc i veu: habitar el propi poder amb consciència", dirigit per **Mònica González** (vegeu article a part). La Shanga de Balsareny va dedicar aquesta matinal a totes les dones i a la celebració de la comunitat, amb diverses activitats, i amb l'acompanyament dels cants harmònics d'**Ingrid Prat**.

Els actes del 8-M es van tancar amb una **taula rodona** a la sala petita del Sindicat sobre Educació i gènere, el dia 18; i una **xerrada** sobre la menopausa, el dia 23. De tots dos actes n'informem a part.

Taller de ioga especial celebrat pel 8-M

Mònica González · Fotos: Mònica González

La Shanga de Balsareny va dedicar la matinal del dissabte 14 de març a totes les dones i a la celebració de la comunitat. Va ser un espai ple de presència, calma i connexió amb una mateixa i amb les altres. Durant el matí, vam compartir diverses activitats que recorden que el ioga va molt més enllà del cos: vàrem crear un mandala amb elements naturals, símbol de bellesa, intenció i energia femenina; vàrem practicar prānāyāmā i respiració conscient; vàrem cantar mantres en forma de kirtan; vam moure el cos amb ioga lliure, ballant la seva Shakti interior; vam fer massatges i automassatges; i finalment vam gaudir d'un moment de

ioga nidra, acompanyat pels sons dels gongs i dels bols, per integrar tot el viscut.

El taller ha celebrat també la força de la sangha, la comunitat que es cuida i es sosté. Van ser moments plens de complicitat, ajuda i suport mutu. Agraïm a totes les que van ajudar a muntar i desmuntar l'espai, a preparar el mandala, i a fer que aquell matí fos possible. Aquesta matinal va ser una oportunitat per recordar la importància de prendre temps per cuidar-nos, per connectar amb nosaltres mateixes i amb les altres, per escoltar el cos i el cor, abraçar la nostra força i tendresa i viure la shakti que habita dins nostre.

Recordeu que cada dimarts

ens trobem per fer ioga. La Shanga de Balsareny continua essent un espai viu on es practica ioga, obert a tothom qui hi vulgui participar, des de moltes perspectives: no només treballant el cos, sinó també explorant filosofia, meditació, contes vedants, relaxacions, cant i moments de presència. És un lloc per

reconèixer i cuidar la ment, l'ànima i la comunitat que, caminant juntes, creix i es sosté. Us convidem a seguir participant d'aquesta experiència, a connectar amb vosaltres mateixes i amb les altres, i a gaudir de tots els colors i moviments del ioga en un espai de respecte, cura i estima.

Imatges de Balsareny

Isidre Prat Obradors · Foto: Isidre Prat

Aquí teniu una imatge d'un indret del terme o molt proper. Recordeu que els termes fronterers amb Balsareny són Castellnou de Bages, Gaià, Navàs i Sallent. Es tracta de veure si sabeu què és i on es troba. També veureu la imatge al nostre blog: www.sarment.blogspot.com. La resposta la trobareu més endavant en aquest *Sarment*.

Escola de Salut 2026

Isidre Prat · Foto: Isidre Prat

Aquest mes de març ha tingut lloc a Balsareny la tercera edició de l'Escola de Salut, organitzada per l'EAP Balsareny-Navàs al Centre Cívic de Balsareny. Al llarg dels cinc dilluns del mes han tingut lloc unes interessants xerrades, obertes a tothom, a càrrec de diferents especialistes en salut.

La primera va ser el dilluns 2 de març, amb el títol de "La dieta saludable: alimentació i sucres ocults", a càrrec de la dietista-nutricionista **Lídia Copoví**, de l'EAP Navàs-Balsareny, que va explicar d'una forma molt entenedora els problemes de salut que pot comportar una alimentació amb excés de sucres, com podem rectificar la nostra dieta i prevenir les alteracions i malalties que ens pot provocar.

La segona es va dur a terme el dilluns 9 de març, en què **Fabian Contreras**, referent de Benestar emocional i comunitari de l'EAP Navàs-Balsareny, va parlar sobre "Dormir bé, viure millor: claus per a un descans reparador".

Fabian es va referir a les fases del son i els avantatges de dormir bé per a la bona marxa del nostre cos, com també als canvis que podem fer en els nostres hàbits, a la possible medicació i a la psicoteràpia.

La tercera sessió va ser el dilluns següent, dia 16, sobre el tema "La diabetis: tot és sucre?", a càrrec del metge **Pep Cañellas**. Va remarcar que en la diabetis hi juguen altres factors, a part dels sucres i de menjar dolços, com la pressió arterial, el colesterol i l'estrès; i tenir uns hàbits ben saludables, com fer esport, sobretot caminar, és el millor de tot. L'apartat de preguntes de la gent va ser molt extens i la tertúlia es va allargar fins a una hora i mitja.

El programa d'aquesta tercera Escola de Salut es completa amb dues sessions més: el dilluns 23, amb el tema "La menopausa", a càrrec d'**Olga Arcos**, metgessa del poble; i, el dilluns 30, amb el tema "L'administrativa de salut: com et pot ajudar?", amb **Jèssica Vila** i **Karen González**, professionals d'atenció a la ciutadania.

SDecoArt
Articles de regal - Decoració exclusiva - Bisuteria - Complementos
Plaça 11 de Setembre (costat de CaixaBank) - BALSARENY

Pastisseria BONALS
Sant Domènec, 32
Tel. 93 839 61 35
BALSARENY

Cafeteria Bar El Casino
Àngel Guimerà, 17- BALSARENY
Tel. 93 839 64 48
@cafeteria_bar_el_casino

EL CASINO
DES DE 1891
EL CASINO - CARRER ÀNGEL GUIMERÀ, 17 BALSARENY FES-TE SOCI/A PER NOMÉS 15€/ANY!
facebook.com/casinoBalsareny @casinobalsareny

El Casino celebra la Festa de l'Arbre 2026

Isidre Prat · Foto: Isidre Prat

Per sisè any consecutiu, el Centre Instructiu i Recreatiu ha celebrat la Festa de l'Arbre, amb el lema "Amor i Cultura", amb la col·laboració de diverses entitats del poble, voluntaris i el suport de l'Ajuntament.

La festa va tenir lloc el dissabte 7 de març, amb un temps força bo, bastant assolellat. L'any passat va ploure i enguany va anar justet, ja que ho havia fet els dies abans. Tot va anar com estava previst. Els actes van començar passades les onze del matí, amb la concentració al carrer del Trull, darrera mateix del Casino, des d'on va començar una animada cercavila per la plaça de l'Ajuntament, el carrer de la Creu i la plaça Ricard Viñas fins arribar a la plaça de la Mel. Hi van participar les colles dels Geganters i grallers de Balsareny, dels Geganters, grallers i tabalers Els K+ Sonen de Balsareny i dels Bastoners de Balsareny, totes les quals van actuar durant el recorregut i després a la plaça de la Mel. La cercavila va continuar pels carrers Ponent, Sant Domènec i Guimerà, fins arribar de nou al Casino. Els Bastoners i els Geganters van fer uns balls dins mateix del bar del Casino.

Al voltant de dos quarts d'una, al carrer del Trull, darrera del Casino, hi va haver un pisolabis per a tothom, amb menudalles, refrescos i vermut. I, de seguida, hi va haver l'acte principal i motiu de la diada: la plantada simbòlica d'un arbre, un Ginkgo biloba, enguany al mateix pati del Casino. L'acte va estar presidit per l'alcalde, **Isidre Viu**, i la presidenta del Centre Instructiu i Recreatiu, **Laura Bonet**, que va llegir el manifest, escrit per **Violant Bonet**, que reproduïm al final d'aquest article.

Per acabar l'acte institucional, un representant de cada entitat col·laboradora va abocar simbòlicament un grapat de terra sobre la soca de l'arbre, que ja s'havia plantat prèviament. Hi van participar els Geganters, Els

K+ Sonen, el Centre Excursionista de Balsareny, Ràdio Balsareny, la Comissió dels Traginers, l'associació Els Ametllers, els Bastoners, l'Agrupament Escolta, el Cercle Cultural de Balsareny, l'Ajuntament i la mateixa entitat organitzadora, el Centre Instructiu i Recreatiu. Tot seguit, es van coure els calçots

i les botifarres al carrer del Trull, a càrrec de socis del Casino, voluntaris i membres d'entitats, en especial dels joves de l'Agrupament Escolta Guillem de Balsareny. Quan va estar tot a punt, es va fer la calçotada i dinar popular al local de dalt del Casino. Hi van participar una seixantena de persones. Estava oberta a tothom, amb inscripcions prèvies els dies anteriors, amb descompte per als socis.

Finalment, com a sobretaula, al mateix local, va actuar, durant més d'una hora, el grup Jornalers de Taula Rodona, amb un bon repertori de cançons de folk populars, algunes rumbes i altres ritmes. La presidenta del Centre va agrair la participació de la gent i va desitjar la continuïtat de la festa els anys vinents.

Manifest de la Festa de l'Arbre 2026

Avui, dissabte 7 de març, celebrem la Festa de l'Arbre. Recuperada pel Centre Instructiu i Recreatiu, des de fa cinc anys és una celebració en què reivindicuem la importància de la natura, l'amor i la cultura.

Enguany, al pati mateix del Casino, plantem col·lectivament un Ginkgo biloba, un arbre símbol de resistència, poc conegut, però molt especial. Es tracta d'un autèntic arbre de museu, un fòssil vivent, exemple de relict, present al registre fòssil des de fa 290 milions d'anys. A finals del Pleistocè van desaparèixer totes les espècies de Ginkgo excepte aquesta de concreta, que va sobreviure en una petita zona salvatge de la Xina Central rural.

Des de fa milers d'anys, s'ha emprat amb fins ornamentals, en diferents climes del món, temperats i freds: la Xina, Corea, els Estats Units, Sud-amèrica...

Des del segle XVIII és transportat a Europa (Països Baixos) per tal de ser plantat en molts jardins a causa de la seva singularitat. Actualment el trobem al sud de França (i també a París) i en algunes ciutats d'Espanya, com León, Sevilla, Cádiz, Toledo, Santiago, Vitòria-Gasteiz, Granada, Saragossa o Madrid. A Catalunya el podem veure en moltes ciutats, plantat en parcs, avingudes i carrers, decorant l'ambient amb les seves branques allargades, enfilant-se cap al cel i les seves peculiars i precioses fulles en forma de ventall, de verd intens a la primavera i de color daurat a la tardor.

És un arbre molt longeu: se n'han trobat exemplars de més de 2.500 anys, de fins a 35 metres d'altura. És utilitzat amb fins terapèutics, sobretot per la medicina tradicional xinesa. Actualment les fulles del ginkgo són emprades per a tractaments per a millorar la circulació sanguínia i per a pal·liar algunes dolències relacionades amb l'envelliment de les persones, com el cansament, la pèrdua de memòria, la confusió, la depressió i l'ansietat.

Com veieu, el Ginkgo biloba és un símbol de salut, però, com dèiem, també de resistència. I amb aquest exemple ens quedarà ben clar: Un any després de la bomba atòmica d'Hiroshima (que matà centenars de milers de persones el 1945), a un quilòmetre de l'epicentre de l'explosió, es descobrí un vell ginkgo destruït i sec, que començava a brotar, mentre que el temple que hi havia just al costat quedà destruït per complet. L'arbre es va transformar en símbol de renaixement i se l'anomena "portador d'esperança". Arran d'això es despertà la seva veneració i la curiositat per estudiar les propietats curatives del Ginkgo biloba.

Plantem avui aquest ginkgo en homenatge a la resiliència, a la resistència, a la longevitat. Esperant que la nostra entitat, amb més de 130 anys d'història, sàpiga trobar la forma de ressorgir, de trobar relleu, d'implicar les noves generacions en el manteniment de la història del Centre Instructiu i Recreatiu.

En homenatge a la salut, a la salut natural, a la importància de les plantes com a eina guaridora i capaç de perllongar les nostres vides i, sobretot, la nostra qualitat de vida.

En honor al passat, al present i al futur, en memòria de totes aquelles persones que han patit (i pateixen actualment) l'absurditat i atrocitat de les guerres, les bombes, la destrucció, la injustícia i les conseqüències de l'horrible ambició humana per a destruir els seus semblants. En favor de la Pau. De la pau i de l'amor. Visca la Festa de l'Arbre!

La Biblioteca el mes de febrer

Elena Mendoza / Ana Pérez - Fotos: Elena Mendoza / Ana Pérez

El febrer és el mes dels Traginers de Balsareny i la Biblioteca Pere Casaldàliga també s'ha encarregat que es noti: dimecres 4 hi va tenir lloc el ja tradicional Taller de manualitats. Els infants, acompanyats per mares i voluntàries, van posar-se mans a la feina amb els cavallets de cartró i les seves ferradures, que van deixar ben engalanats. Les grans encara van tenir temps de jugar amb uns passatemps de traginers.

Dissabte 21 vam acollir una xerrada a càrrec de Mans Unides: **Montserrat Garcia**, delegada de Mans Unides al bisbat de Solsona, ens va explicar la missió d'aquesta ONG, que vetlla pel desenvolupament dels pobles del Sud en sectors com l'educació, la salut i el medi ambient. Donem les gràcies a la **Concepció Fígols** i la **M. Àngels Caus** per posar-nos-hi en contacte.

Dimarts 24 vam tornar a trobar-nos virtualment amb els

amics d'AMPANS, en el nostre Club de lectura fàcil. Amb algunes cares noves, vam conversar al voltant de Donetes, de Louise May Alcott. Vam gaudir molt de les vivències i els ensenyaments de les germanes March. Com sol passar, la preferida de la majoria va ser la Jo. L'hora del conte del febrer va tenir un esplèndid segui-

ment: la sala infantil era plena de gom a gom mentre **Rosa Pinyol** ens explicava històries d'ovelles, llana i fred. De fred no en feia gaire, però els contes ens van omplir d'esperit hivernal.

Sabíeu que la Biblioteca visita habitualment la Llar d'Infants Sant Marc? Un dimarts al mes, l'Ana i els contes tru-

quen a la porta de la llar, on els menuts, tant els d'I1 com els d'I2, queden bocabocats davant els dibuixos i les cançons. Alguns no en tenen prou quan s'han acabat els contes i en demanen més!

Aquest febrer ens hem acomiadat de la **Patricia Bertran**, l'estudiant de batxillerat que ens ha acompanyat els darrers mesos i ja ha completat les hores de l'assignatura d'estada a l'empresa. Ja la trobem a faltar! Ha estat fantàstic comptar amb el seu suport a les tasques de la Biblioteca.

Farmàcia de Balsareny

SALUT AUDITIVA

Sentir-hi bé és salut.

Entendre el que ens diuen,
conversar amb tranquil·litat
i no perdre's els petits moments
del dia a dia també és salut.

A la Farmàcia de Balsareny

t'ajudem a cuidar la teva **salut auditiva**
amb un tracte proper, professional
i adaptat a cada persona.

Esteve Iglesias

Farmacèutic · Audiòleg · Ortopeda
Ctra. de Berga, 2 - BALSARENY

Dues caminades: Collbató i Corbera

Alfred Selgas · Fotos: Alfred Selgas

Els components del grup de marxa nòrdica de Balsareny van participar el mes de març en dues de les caminades que organitza la Diputació de Barcelona, amb la col·laboració dels ajuntaments i entitats de les diferents localitats que es visiten, en grups de quatre pobles, que cada any varien.

Enguany els tres municipis que van amb Balsareny són: Begues, Collbató i Corbera de Llobregat. Recordem que els caminants d'aquestes poblacions ja van venir a Balsareny el 12 de novembre de 2025 (vegeu el *Sarment* d'aquell mes). L'excursió a Corbera, prevista per al gener, es va haver d'ajornar a causa de les restriccions d'accés al medi natural causades per la pesta porcina africana; i la de Begues, que tocava el 12 de febrer, es va suspendre arran de les alertes pel fort vent que va fer.

Collbató

Així, el dijous 12 de març, es va poder fer la caminada de Collbató. Entre els quatre grups érem en total unes 160 persones, 43 de les quals del nostre poble. La ruta va ser molt bonica: vam fer uns 9 quilòmetres entremig de nombroses oliveres i veient sempre el massís de Montserrat. L'organització va ser per-

fecta, amb una visita comentada al medieval Molí de l'Oli, reconvertit avui en centre d'interpretació de la indústria de l'oli; i amb una bona explicació de les característiques principals d'aquesta vila que té molts elements comuns amb el nostre poble. En efecte, Collbató és, igual que Balsareny, un poble mil·lenari, dedicat durant segles a l'agricultura i la tragineria; només que, per la proximitat de Montserrat, també va ser al segle XIX un important lloc d'estiuig de la burgesia barcelonina. En acabat, després del dinar que, com de costum, cadascú es portava, hi va haver un animat ball abans de tornar a casa.

Corbera de Llobregat

Una setmana després, el dijous 19 de març ja sí que vam visitar el terme de Corbera de Llobregat. Amb les colles de Begues i Collbató, els quatre grups sumaven unes 130 persones, 43 de les quals veníem de Balsareny.

Corbera és una vila mil·lenària d'uns 15.000 habitants, situada entre dos cims del massís de l'Ordal, a la comarca del Baix Llobregat. La caminada era d'uns 10 km, amb pujades i baixa-

des. El punt més destacat de la visita va ser el monestir benedictí de Sant Ponç, d'estil romànic llombard. En acabat, després del dinar, hi va haver la ballaruga de rigor.

Cal agrair aquesta iniciativa de la Diputació, en la qual portem ja onze anys participant; el bon tracte dels ajuntaments i les persones de Collbató i de Corbera, i el suport de l'Ajuntament de Balsareny, que hi posa l'autocar, i del nostre Centre Excursionista.

8M / Dia Internacional de les Dones

La Diputació de Barcelona i els municipis de la demarcació fem polítiques feministes per construir ciutats i pobles igualitaris. Fem possible la igualtat!

El Castell de Talamanca i la Balma de Rocagiberta

Isidre Prat • Fotos: Isidre Prat

Anem a Talamanca des de Balsareny, amb cotxe per l'autovia C-16, després per la N-141c i; i per BV-1221, passant per Navarcles. Són 27 km en total.

El nucli antic de Talamanca

Comencem l'excursió travessant el poble a peu —uns 300 metres— des de la plaça del Raval, passant pel carrer del Raval i després el carrer Nou, on ens trobarem amb l'església romànica del segle XII, reformada al XVIII, feta amb carreus de pedra sorrenca i microconglomerats. Al seu costat hi havia la sagrera, un espai inviolable i segur, per això s'hi van construir les primeres cases. L'església inicialment tenia un campanar d'espadanya, però al segle XVIII es va reformar i es va convertir en un campanar de torre quadrada.

Al costat hi ha l'Ajuntament, on destaca, a la façana, una placa d'homenatge a Muriel Casals, declarada Filla Predilecta de Talamanca després de la seva mort el 2016.

Església romànica de Talamanca

Muriel tenia una residència a Talamanca des de feia molts anys.

Seguint recte, ve el carrer de l'Era, on a l'esquerra ens trobem amb el majestuós castell de Talamanca, mentre que a la dreta hi ha un magnífic mirador, amb un monument Memorial de la batalla de Talamanca, que va tenir lloc el 13 i 14 d'agost de 1714, durant la guerra de Successió: va ser la darrera victòria

de l'exèrcit català abans de la capitulació de l'11 de setembre. Hi ha plafons explicatius dels fets.

El castell de Talamanca

El castell s'alça per sobre del poble, amb una torre que es veu de lluny. Data del 967, fou construït com a defensa enfront del món islàmic i després del 1714 fou convertit en símbol de la resistència catalana. Tanmateix, Felip V va ordenar el seu enderrocament total, després de l'esmentada guerra; però la torre rodona va romandre dreta. Recons-

truït el castell i reformada la torre, al segle XVIII, amb posteriors reformes al segle XX, avui es pot visitar per dintre si es demana a l'Ajuntament. Per fora veiem l'aflorament natural de gresos sobre el qual s'assenta el castell i els diferents murs de pedra construïts.

La balma de Rocagiberta

Al costat del castell cal seguir a peu la pista SL C-58, que comença amb una baixada molt pronunciada, de més d'un quilòmetre, fins arribar a la riera de Talamanca, en un punt on hi ha un molí: el molí del Menut. Travessant la riera i seguint la pista cap a l'est, aviat es veu la immensa paret de la balma; el fet que es va veient de lluny serveix d'orientació, ja que cal desviar-se per alguns corriols, on és fàcil equivocar-se, però és molt difícil de detallar més aquí. Sí que podem concretar la seva ubicació exacta: (41.74511,1.98836). De fet, la balma és ben visible des del mirador del Castell de Talamanca.

La impressionant balma es troba al Serrat de la Mussarra, que fa de límit entre els termes de Talamanca i Moianès. Té una »»»

Castell de Talamanca

La balma de Rocagiberta, on es veu la gran escletxa en diagonal

Detall de la balma: capa superior de gres, resistent; i capa inferior de margues, que es van erosionant

longitud de prop de 150 metres i una alçada màxima que supera els 15 metres, per bé que és poc fonda. Està dividida en dues capes: la superior, formada per gresos massius d'un delta que hi havia hagut fa milions d'anys, amb una gran escletxa en diagonal que la divideix en

dues parts; i la inferior, o prodelta, la part enfonsada, formada per margues (menys resistents a l'erosió), on es poden veure força fòssils. Els colors grisos ens indiquen l'ambient marí que hi havia hagut.

Des del castell fins a la bal-

Exterior de l'antiga sinia de Can Valls, per on es feia pujar l'aigua de la riera. L'interior de la caseta també es pot veure

ma hi ha aproximadament uns 2,7 km. En tornant, desviant-nos del camí d'anada per un sender que està indicat, podem veure la balma dels Gobians, molt més petita però força fonda, en el curs d'un torrent. Ubicació: (41.74132,1.98193). I finalment, ens trobarem

amb l'antiga sinia de Can Valls, amb un petit aqüeducte per on es desguassava l'aigua, de nou a la riera de Talamanca. Ubicació: (41.73821,1.98039). Des d'aquí, per una forta pujada, es retorna al poble, a la plaça del Raval, on hem començat la visita.

Resposta a Imatges de Balsareny

Isidre Prat Obradors · Foto: Isidre Prat

Es tracta d'una barraca de pedra seca molt característica, perquè és doble. Es troba molt a prop de la casa dels Plans de Cornet, en terme de Sallent, tot i que a pocs metres del límit amb el terme de Balsareny.

Per arribar-hi des del nucli urbà de Balsareny, cal agafar la carretera BP-4313, en sentit Avinyó. Podrem passar pel pont del Riu, ara que ja s'han acabat les obres d'arranjament que han durat més de mig any. En arribar al pal indicador del km. 39, seguirem 650 metres més, per la recta dels Plans de Cornet, i trencarem per un camí a la dreta, que va cap a Sallent. Continuarem per aquest camí només durant

mig quilòmetre i aleshores agafarem una pujadeta a la dreta, d'uns 50 metres i veurem que a partir d'aquí el camí actualment està barrat al pas, amb un precinte de l'Ajuntament de Sallent. Però a l'esquerra hi ha una fillola

per on s'arriba a la barraca, que ja es veu allà mateix.

La barraca està orientada cap al sud. Com veiem, és rodona, de prop de tres metres de diàmetre, amb una petita finestra a la dre-

ta (costat est); i presenta un cobert annex a l'esquerra, format per una paret semicircular al costat esquerre i una paret recta al darrere. El cobert s'aguanta amb unes bigues de fusta recolzades a la barraca rodona; en canvi, aquesta té el típic sostre en falsa cúpula (tot pedra, sense bigues). A la teulada hi veiem pedres petites, terra i vegetació, com se solia fer; i la cúpula està coronada amb una llosa plana.

Tot el conjunt fa una amplada d'uns 5 metres i té uns 2,5 metres d'alçada. Al fons de l'annex encara es conserva un abeurador o menjadora. La barraca pròpiament, rodona, era per al vinyataire; mentre que el cobert annex, molt més obert, era per a l'animal.

Memòria: un vídeo sobre la Séquia de Manresa

Grup de Memòria de Balsareny ·

Fotos: Jordi Sarri / Junta de la Séquia de Manresa

El grup de Memòria de Balsareny ha editat un nou vídeo; aquesta vegada sobre la síquia (nom amb què coneixem popularment la Séquia de Manresa), una infraestructura històrica que forma part indistricable del nostre paisatge i de la nostra memòria col·lectiva.

A través d'aquest treball audiovisual es recuperen els records personals dels fills del darrer siquiaire de Balsareny, en **Domingo Massana**, i el testimoni d'en **Joan Tarrés**, que va formar part de les brigades de neteja de la síquia de Sallent.

En **Josep Massana** i en **Joan Massana** expliquen la feina que feia el seu pare: controlar les avaries, regular el cabal de l'aigua, gestionar els horaris de reg i mantenir l'entorn de la síquia, una tasca constant i sovint poc visible però imprescindible.

Per la seva banda, en Joan Tarrés relata la seva experiència com a brigadista de neteja, feina que va començar només amb 16 anys. El manteniment de la síquia es feia amb una trentena de jornalers, als quals s'afegien pagesos contractats puntualment. En el vídeo explica com es conservaven els murs

—primer de fang i més endavant de formigó—, com es va eliminar la canya siula que tants problemes ocasionava, les desviacions del canal i les nombroses reparacions que s'hi van fer, moltes de les quals ell mateix vigilava durant la nit. També recorda animals i persones que va haver de rescatar de la síquia.

Tant els fills d'en Mingo Massana com en Joan Tarrés expliquen els canvis que ha sofert la Séquia al llarg del temps a causa d'enfonsaments del terreny, la construcció de noves indústries, d'una seu bancària al terme de Santpedor i l'autovia. Tot i que sovint sembla una construcció immutable, la realitat és ben diferent. També evoquen riudes i períodes de sequera viscuts en dècades passades.

El vídeo compta també amb la col·laboració d'en **Joan Navarro**, hortolà apassionat, que explica les plantes i els productes de cada temporada, la cura de la terra i els

fruits, el planter que ha après a fer i les conserves que permeten aprofitar els aliments fora de temporada. Entén que avui dia el jovent no s'hi vulgui dedicar, però ell ara mateix viu l'horta amb entusiasme.

En **Ramon Feliu** i en **Josep Massana** mostren el funcionament de "la trompa" o "cantimplora", un element singular que servia per extreure l'aigua de la Séquia per al reg. Aquest sistema pràcticament ha caigut en desús, tant per la dificultat de manipulació com pels desnivells que han patit els murs del canal. En Ramon també explica el seu mètode propi, totalment natural, d'adobar la terra.

La Séquia és una canal iniciada al segle XIV per abastir d'aigua la ciutat de Manresa, i que del qual també s'han beneficiat els horts dels municipis del seu recorregut. Actualment, a més a més del seu valor agrícola i històric, ofereix un important espai d'oci i natura. Caminar-hi, anar-hi amb bicicleta, a cavall o corrent atrau els esportistes de tots nivells, que gaudeixen d'un entorn privilegiat on es poden trobar ponts, pontarrons, sobreeixidors i aqüeductes.

Tal com explica en **Sergi Fontseca** al vídeo, la verneja, que s'ha format al llarg de 700 anys arran de la construcció de la Resclosa dels Manresans, és un bosc de

ribera únic a la zona mediterrània, amb un clar caràcter atlàntic. Verns ben arrelats que, juntament amb les blades i els aurons, conformen un espai de vegetació humida i diversa, hàbitat d'una fauna pròpia.

Finalment, la **Mita Cases**, secretària de la Junta de la Séquia de Manresa, aporta el context històric: els motius de la construcció del canal, els anys d'obres, els conflictes entre la classe política manresana i el bisbat de Vic, les principals reformes i reparacions de la resclosa i el plet amb el baró de Balsareny per la tala d'arbres sense permís. D'aquest litigi en va sorgir un cens anual de dotze capons, que amb els ajuntaments democràtics es va recuperar com a senyal d'agermanament entre Manresa i Balsareny.

Cal destacar que aquest vídeo no hauria estat possible sense l'aportació desinteressada de totes persones que hi han participat, ni sense la seva voluntat de compartir un espai que és alhora lloc de convivència, de treball, d'estudi i de memòria: la Séquia de Manresa.

Busqueu-lo aquí!

https://youtu.be/dgP4MI6oubksi-_ITFuBb1hzqt_hJe

La Tempesta: actes del mes de març

I. Prat / R. Carreté · Fotos Isidre Prat / La Tempesta

Durant el mes de març s'ha mantingut, fins al dia 22, l'exposició "Els rostres de la lluita per la terra", de **Sebastião Salgado**, amb fotografies facilitades per la Fundació Pere Casaldàliga, seleccionades de l'exposició original "Terra", de l'any 1996.

El divendres dia 6 hi va tenir lloc un extraordinari concert a càrrec de Enric Ez Big Band Trio, amb entrada lliure i taquilla inversa. El grup està format per tres persones: **Enric Ez** (de Gómez) n'és la veu principal i, a més, toca un instrument que ell anomena "batarra", perquè toca la bateria, el baix i la guitarra alhora; l'acompanyen la italiana **Claudia Steccato**, amb cors, sintetitzadors i guitarra; i la sud-americana **Lara Tannus**, amb la percussió i cors. La formació va presentar el seu nou disc *La Ruta Natural* (una frase que és un palíndrom), amb cançons que Enric Ez va compondre durant una ruta que va fer caminant per tot el Pirineu català. També van interpretar altres peces, amb

Àxel Casas

ritmes diversos, com el pop, el rock, el rap i la samba; totes cantades en català. El nombrós públic assistent també hi va participar, acompanyant les cançons i, al final, van ballar la Conga.

Divendres 13, per primera vegada, La Tempesta va oferir un espectacle de màgia. Va tenir lloc a les 7 de la tarda, a càrrec d'**Àxel Casas**, que va oferir, durant tres quarts d'hora, un seguit de jocs amb les cartes, amb la participació del públic, que va ser força nombrós.

L'endemà dissabte, al migdia, hi havia la primera presentació del mes. Es tractava del

llibre *Ensenya'm la llengua*, amb la presència del seu autor, el metge jubilat **Antoni Beltran**, que va ser entrevistat pel metge **Josep Cañellas**. Ambdós van parlar de la temàtica del llibre: el llenguatge popular al voltant de la salut, les malalties i els remeis. Ja se n'ha publicat la quarta edició, revisada i ampliada, cosa que mostra l'èxit assolit. Beltran va esmentar nombrosos exemples de mots i expressions sobre la salut que mostren la gran riquesa que en té la llengua catalana i que lamentablement, en molts casos, s'estan perdent actualment o ja s'han perdut del tot, degut en bona part a la influència d'altres llengües i a les xarxes socials. Si el llegiu, es fareu creus de la gran quantitat que l'autor n'ha recopilat; i n'explica el seu significat. Tots dos metges

van coincidir en el problema que pot representar avui en dia desconèixer moltes d'aquestes paraules, perquè, quan el pacient va al metge, sovint no sap expressar allò que li passa. A tall d'exemple, a la contraportada parla que "els tirones i els desgarrs guanyen presència a les consultes en detriment de les estrebades i carns esqueixades, i els chichons i els sarpullits de mica en mica passen davant dels nyanyos i les granisades".

La programació del mes de La Tempesta es complementa amb dues presentacions més. Una, el divendres 20: la del llibre *Lignit*, d'**Emma Casadevall**, a càrrec de l'autora i de la balsarenyenca Violant Bonet, conservadora-restauradora de béns culturals i guia de muntanya. Està referit a la mineria del carbó al Berguedà i la vida quotidiana dels miners i les seves dones. I l'altra, el dijous 26, el llibre *Canta-me'n una. Canta-me'n dues*, de **Miquel Giménez**, un recull de cançons tradicionals i populars per a nenes i nens de 0 a 6 anys. Per últim, el dissabte 21, al vespre, un concert a càrrec de **Ferran Palau**, amb les entrades exhaurides des de molts dies abans.

Àxel Casas, Claudia Steccato i Lara Tannus

Antoni Betran i Josep Cañellas

Ara fa... 50 anys: naixia la Colla Sardanista Foc Nou

Selecció de textos: Joan Prat · Fotos: Josep Rodergas / Arxiu Municipal Balsareny (1976)

Ara fa 50 anys, l'abril de 1976, un grup de jovent creava una nova entitat: la Colla Sardanista Foc Nou. En el número 3 del Sarment es presentaven així:

«Per presentar-nos ens agradaria explicar el perquè de la nostra formació, amb les activitats que ens proposem. En primer lloc, cal dir que la nostra inquietud la devem a un mestre de la nostra unitat escolar, que ens ha fet adonar de la manca d'esperit folklòric al nostre poble; sobretot, d'esperit sardanístic.

»Sabem molt bé que la sardana, dansa molt popular, no és present a Balsareny des de fa prop de quinze anys. Des de llavors, que un grup sardanista abandonava, la sardana a Balsareny no ha estat més que una dansa excepcional, que només es podia ballar els dies de la Festa dels Traginers i la Festa Major.

»La nostra missió, entre tantes, és de continuar viu aquell caliu que fa tants anys que existia aquí. Així tenim tota l'obligació de seguir l'antic grup "Foc Nou" amb il·lusió. [...]

Aquest esment feia referència a una anterior colla sardanista local amb el mateix nom de Foc Nou, que va existir entre 1963 i 1965, i que al seu torn va reprendre l'activitat de la Colla Roselles, fundada el 1945 per Francesc Llimargas Riera, que va funcionar

durant uns quatre anys. La segona colla Foc Nou, la fundada el 1976, va fer la seva presentació a la Festa Major d'aquell mateix any, a la plaça de l'Ajuntament; d'aquell dia són les fotos de Josep Rodergas que acompanyen aquest article.

El mestre a qui es referia l'article era Ramon Palau, de Terrassa, que durant un únic curs que va estar a Balsareny va potenciar molt l'activitat sardanística. La colla que va fundar va participar en aplecs i concursos en diferents poblacions, entre les quals Berga i Terrassa. El segon any, 1977, ja sense el seu fundador, la colla Foc Nou va continuar anat a concursos, i a més va organitzar per la festa Major un concurs comarcal que es va fer al camp de futbol de Balsareny. A partir de 1988 el grup va entrar en declivi i ja no va anar a concursos, però va seguir durant un parell d'anys fent activitats al poble, com ara cursets de sardanes a l'abast de tothom.

Paral·lelament s'havia constituït l'Agrupació Folklòrica i Cultural, per un grup de col·laboradors que contribuïen a finançar periòdicament audicions de sardanes. Aquesta agrupació va col·laborar amb els Festivals d'Estiu que organitzava el CCB fent ballades de sardanes amb tocadiscs els divendres d'estiu els anys 1979, 1980 i 1981. A més, el 1980 va muntar un aplec de sardanes a l'esplanada del Castell de Balsareny; el 1982 va >>>

fer dues audicions a la plaça, amb les cobles Principal de la Coromina i Pirineu; i el 1983, dues més amb la cobla Atanaga de Berga.

De tot això en parlava Isidre Prat en el *Sarment* número 100 (maig 1984); dels Festivals d'Estiu, Ramon Bessa, al llibre de Pere Juncadella *El Cercle Cultural de Balsareny* (1998, pàg. 81-87); i de la Colla Roselles també en va parlar Francesc Soler Castella al segon volum del seu llibre *Pàgines Viscudes* (1990, pàg. 44).

Per a quan, el Dia de l'Home?

Laia González Pujades

Hola, nois, homes, senyors. Vinc a recordar una cosa que sembla que se us ha oblidat: el 19 de novembre es commemora el Dia Internacional de l'Home. Se celebra, ni més ni menys!, des de 1992 (tots aquests anys que ens hauríeu pogut estalviar els comentaris...).

Però vaja, imagino que ja ho devíeu saber i que cada 19 de novembre ho celebren a tot drap: xerrades, jornades... Ah! Que no ho sabíeu? És per això que ho pregunteu constantment, especialment pels volts del 8M? Ostres, i jo que pensava que només ho fèieu per posar-nos a prova! I jo que pensava que no hi havia res que un bon mascle encara no tingués controlat...

Bé, si no ho sabíeu, ara ja ho podeu dir: això també m'ho ha hagut d'explicar una dona.

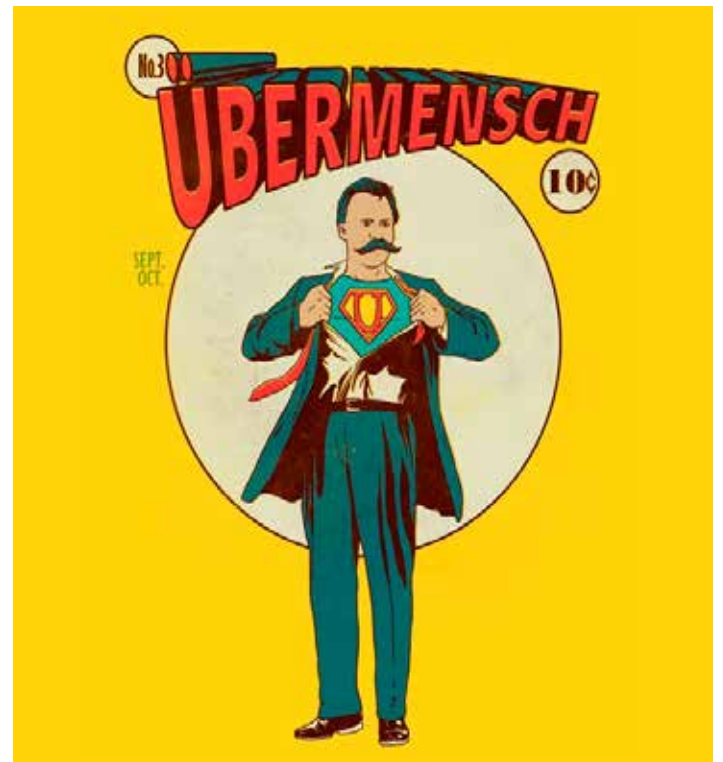
Doncs, homes, ara que ja n'esteu informats, ja podeu organitzar-vos, reunir-vos i col·laborar per reivindicar les grans, històriques, col·lectives i globals desigualtats que heu

patit i patiu els homes. Perquè veieu clars motius per fer una lluita unida. Perquè hi ha temes que us afecten només per la vostra condició d'homes (com, per exemple, millors sous, més visibilitat, facilitat d'abús de poder, més reconeixement social, etc.).

Vaja, si ho pregunteu deu ser perquè voleu tot això... O haurem de pensar malament i creure que ho feu només per boicotejar el Dia de la Dona? Perquè és un moment fàcil per mostrar, una vegada més, la misogínia que supura per totes bandes?

Tal com deia el passat 19 de novembre Daniel Valero al seu compte d'Instagram (@ti-grilloig), dirigint-se als homes:

No celebres el dia de l'home perquè la solució als "problemes d'homes" també és el feminisme. Perquè aquests problemes dels que sempre parlem (com la major taxa de suïcidis en homes) també venen de l'educació i cultura sexista que ens força a perseguir una masculinitat hegemònica, dura, solitària, possessiva i en la que es

penalitzava mostrar-se vulnerable. O per exemple, que els homes morin abans perquè consideren demanar ajuda o anar al metge "poc masculí".

Ai, que resulta que el feminisme és mirar-nos una mica com de machitos som i també salvaria la vida als homes? Quin disgust. Si els senyors que tant reclameu un Dia de l'Home no el celebren, tot i que existeix des de fa més de 30 anys, és perquè celebrar-lo deixaria en evidència que

els problemes d'homes tenen el mateix origen que els problemes de dones o els problemes de persones LGTBQ+, i la solució és una educació igualitària, no sexista i feminista, que lluiti per deconstruir un sistema que ens imposa uns rols i unes expectatives inassolibles a tots només pel nostre gènere. Lluitar contra aquest sistema i contra els rols de gènere salva vides, de tots els tipus. Així que recorda: aquesta lluita també és teva.

Pianant: un concert extraordinari

R. Carreté • Fotos: Jordi Vilanova

La sala Sindicat va ser escenari d'una vetllada musical excepcional. Va ser el dissabte 21 de març, amb tot l'aforament ple, per poder gaudir de *Pianant*, el títol del memorable concert de dos grans mestres, pianistes i compositors bagencs de nivell mundial: el manresà **Manel Camp** i el sallentí de pares balsarenycs **Carles Cases**.

Els dos músics han seguit una trajectòria paral·lela; per exemple, tots dos van ser arranjadors i directors musicals de Lluís Llach i, com va recordar Camp, van estar junts en el llegendari concert del Camp Nou de 1982.

Pianant està concebut com un diàleg entre dos pianos de cua, amb dotze peces musicals que són creacions d'ells dos. Hi ha música de les bandes sonores de cinema d'en

Carles, amb ressons americans de les seves estades a Cuba, Mèxic i el Brasil —on Cases va conèixer Pere Casaldàliga i es va inspirar en la seva obra per compondre la suite Araguaia—, mentre que Camp hi aporta sis composicions seves totes sobre temes bagencs. Així, en Manel va interpretar les peces “Cardener”, “La Seu”, “La Séquia”, “L'Agulla”, “Muntanya de Sal” i “Un perfil a l'horitzó” sobre Montserrat; mentre que en Carles va tocar “El Gaucho”, “Animals ferits”, “Balada abismal”, “Zilda”, “Ultramar”

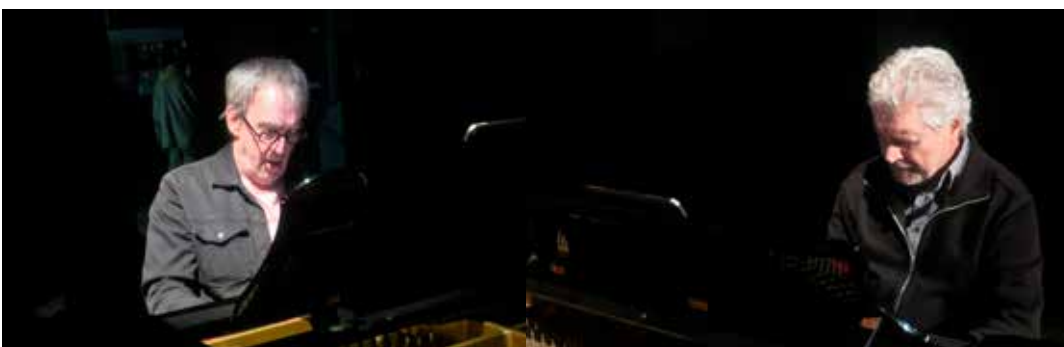
i l'emotiva “Lola”, dedicada a la seva germana Dolors, traspassada a finals del passat mes de gener.

La gran majoria de les peces les van interpretar plegats, amb una compenetració magistral de ritme, harmonies i sensibilitat. Es miraven metre feien música i es veia que xalaven de valent: dos grans artistes que s'admiraven mútuament i que comparteixen moltes més coses a part de l'origen comarcal. Com a bis, Cases va interpretar al violoncel, acompanyat de

Camp al piano, una peça poc coneguda de Llach: “Dibuix”. En Carles va explicar que recordava, quan era petit, haver estat a la sala Sindicat quan era encara el Sindicat dels Pagesos, i que aquest dia havia vingut d'hora per passejar per llocs emblemàtics del poble, com les cases pairs dels seus avis, cal Cases i cal Portella, o cal Lleter i cal l'Esteve. El públic que omplia la sala va agrair als dos compositors i intèrprets l'exquisit espectacle musical que ens havien ofert amb una llarga ovació.

El concert *Pianant* es va estrenar el passat 20 de febrer al teatre Kursaal de Manresa, també ple de gom a gom i amb un èxit absolut. A Balsareny, l'acte era organitzat per l'Ajuntament de Balsareny, amb el suport de la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, en el marc de la campanya de promoció teatral “Cap butaca buida” (amb actes com aquest, el ple està gairebé garantit).

Camp i Cases tenen previst que l'espectacle tingui continuïtat en altres poblacions, com ara Calaf o Rajadell, entre altres. Moltes gràcies a tots dos músics per la gran estona que ens van fer passar amb el seu art esponerós.

‘Extrema dreta. Què ens hi juguem?’, de Corominas i Vicens

R. Carreté · Fotos: Arxiu

El tàndem **Jordi Corominas** i **Joan Albert Vicens** no para. Si fa pocs mesos parlàvem del seu llibre *Cartografia de l’Esperança* (Claret, novembre 2025), avui hi tornem amb un altre volum no menys interessant.

Extrema dreta. Què ens hi juguem? (Eumo, març 2026) és al meu parer un treball fonamental. Porta com a subtítol “Les dretes radicals a debat. Arguments per a simpatitzants i detractors en una cruïlla històrica”, i aquesta descripció tan volgutament neutra ens podria fer pensar que els autors ens proposen una reflexió des de l’equidistància ideològica sobre un tema tan rabiosament actual. Tanmateix, de seguida que hom emprèn la lectura ja comprèn que no és pas això. La imparcialitat és un postulat metodològic previ, propi d’uns filòsofs que voldrien que les opinions enfrontades poguessin contraposar-se a través d’un diàleg socràtic, franc, rigorós i distès, basat en l’argumentació, la presen-

tació de dades objectives i llur anàlisi a fons en un debat raonable. Cosa no pas gens fàcil.

El llibre gira entorn de l’auge que en els darrers anys han experimentat els partits d’extrema dreta, que guanyen adeptes entre la gent decebuda amb la praxi dels partits polítics d’esquerra i de centre. Està distribuït temàticament en nou capítols, centrats en els principals objectius ideològics dels principals partits europeus, incloses especialment espanyols i catalans, d’aquesta corda: populisme versus elitisme; sobirania nacional versus globalització i enfront de les normatives de la Unió Europea; oposició a l’ecologisme, al feminisme i a la immigració, especialment de països islàmics; llibertats

individuals contra polítiques democràtiques; identitarisme contra multiculturalisme... Per a cada tema es presenten les propostes programàtiques dels partits extremistes, comparades amb les polítiques reals que han aplicat quan han assolit el poder; s’anitzen dades estadístiques i s’obre un debat raonat des d’una perspectiva humanista i democràtica, complementat amb textos de personalitats que han reflexionat sobre aquestes qüestions.

Els autors adopten una postura filosòfica respectuosa, exempta de qualsevol actitud d’odi o de menyspreu envers el pensament aliè, que tanmateix no s’ha d’ignorar ni es pot rebatre des de tòpics i pressupòsits emocio-

nals, sinó des de la reflexió i contrastant idees. Hem de felicitar Corominas i Vicens per haver elaborat un manual tan necessari: un llibre que us convidem a llegir a fons i que creiem que hauria de ser lectura altament recomanada —per no dir obligatòria, concepte sempre coercitiu— per a l’alumnat (i també per al professorat) de tots els instituts del país, i per al conjunt de la ciutadania: tant per als que es deixen seduir acríticament pels cants de sirena de l’extrema dreta, com per als que s’hi oposen i se n’espanten o es resignen de veure’n l’auge arreu del món. Els uns i els altres hi trobaran arguments i dades que els poden ser de gran utilitat. Com es desprèn del subtítol del llibre, ens hi juguem molt.

portespuig
PORTES METÀL·LIQUES - BARANES
FERRO - ALUMINI - INOX
93 839 65 87 - 639 382 050
La Rabeia - 08660 Balsareny
portespuig@hotmail.com
www.portes-puig.com

Josep M. Sanfeliu Pregonas
Agent Exclusiu
Núm. Registre C007277733901L
Plaça Onze de Setembre, s/n - BALSARENY
Tel. 93 820 06 85 - 638 42 13 98
generalibalsareny@gmail.com

FRANKFURT LLOBREGAT
Platos combinados - Carne a la brasa
Juan Enrique Chavez - M. Angeles Piedra
Angel Guimerà, 64 - Tel. 93 820 02 22 - 639 93 76 61- BALSARENY

home - dona
PERRUQUERIA ESTÈTICA
Sant Domènec, 41 - BALSARENY
Tel. 93 839 60 47

Vida i vocació. Fidelitat a les crides que rebem

Mossèn Antoni Quesada

El passat 19 de març era el dia de **Sant Josep**. Tradicionalment, el sant és invocat com a patró de les famílies i de l'Església universal. També és el patró dels qui es preparen per ser sacerdots. Per això, en aquesta festivitat, els cristians celebrem el **Dia del Seminari**, recordant la necessitat de vocacions al sacerdoci i demanant al Pare que molts responguin al servei de predicar, celebrar els sacraments i impulsar la caritat en el món. A partir d'aquí, l'Església convida a pregar per les vocacions, ajudar materialment a la formació dels seminaristes i ser bons testimonis de vida cristiana.

L'apartat anterior es refereix al sentit religiós de la paraula "**Vocació**", i s'adreça als membres de la comunitat cristiana. Però la paraula té també un sentit humà, que compartim i vivim tota persona conscient i responsable. Perquè tots hem sentit, per mitjans diferents, la crida a una opció, que donarà sentit a la vida i ens farà feliços. És important que, ja des de joves, anem descobrint

possibles crides a una opció o camí que ens agradaria de realitzar. A l'hora de donar-hi una resposta, també caldrà tenir en compte les exigències i compensacions que trobarem.

Una primera vocació és sobre l'**estat de vida** que volem escollir: matrimoni o celibat. Aquesta segona opció pot demanar una dedicació a l'Església (sacerdot, religiosos) o a alguna activitat que creuen que faran millor vivint sols, o altres l'escullen perquè no es veuen capaços de

compartir tota una vida amb una persona.

Un moment decisiu de descoberta de la vocació és la preparació per al **món del treball**. Davant la gran diversitat d'ofertes, caldrà tenir clar què ens atrau més: formació professional o estudis universitaris. En tota elecció, no s'ha de privilegiar allò més fàcil o que més rendeixi, sinó allò que ajudarà més a la realització personal.

I encara una tercera situació en què els humans re-

bem vocacions diverses. Són aquelles crides que ens presenta la vida a **participar en projectes** diversos: voluntariat en una causa social o religiosa; dedicació a la política; pràctica professional d'un esport; monitors d'infants en un grup d'esplai; atenció a gent desvalguda, o gent gran i/o sola, o que acaben d'arribar i volen integrar-se...

"Allà on es troben els teus talents i les necessitats del món, hi ha la vocació" (Aristòtil, filòsof grec, 384-322 aC)

VERMUTERIA.
SI·DRAL
INSTAGRAM @SI·DRAL

La botiga del MAS
Pol. Ind. La Coromina, c/ Indústria, s/n - Tel. 93 839 64 71 - BALSARENY

SSA Sensada Solà
assessors
ssa@sensadasola.com
Ctra. Berga, 14 Balsareny
Tel. 93 8396230 Fax 93 8200020

CARNISSERIA ANSALADERIA CARMELO
Sant Domènec, 44
Telèfon 93 839 65 08
BALSARENY
Antiga Casa Rosendo
des de 1926

Dolors Casas, en el record

R.C. · Foto: família Casas Pujol

El 27 de gener de 2026 va morir, als 69 anys, **Dolors Casas i Pujol**, sallentina de naixement i manresana de residència, però d'arrels balsarenenques en tant que filla d'Angelina Pujol i Massana i de Josep Casas i Bartomeus. Membre d'una família de músics, com ara el seu germà Carles, i destacada instrumentista i docent ella mateixa,

la Dolors va ser fundadora de l'escola Esclat de Manresa, professora de violí al Conservatori i impulsora de l'Obrador Instrumental del Bages.

En el recordatori s'hi publica un poema que l'Angelina li va dedicar quan la Dolors va complir els 60 anys tot recordant el dia que va néixer; poema que reproduïm, alhora que expressem el condol a tota la família.

Frec alè de primavera
obre sempre un nou esclat.
La vinguda d'un nouinat
pel març nostra llar espera.
Serà nen? O la tercera!!!
-Va ser nena... com un Sol,
Il·luminà aquell bressol
amb el ble de llàntia encesa.
Que l'amor, joia i tendresa
mantinguin ben ple el gresol.

Angelina Pujol
(poesia de la mare, dedicada a la Dolors
el dia del seu 60è aniversari)

Adeu Joan, Adeu Núria i Marta, Adeu Martí i Júlia, Adeu Angelina, Adeu a totes les persones que he estimat; a totes les que m'heu fet com soc; a totes les que m'heu ensenyat el que sé i a les que he acompanyat en el camí d'aprendre. Gràcies a tothom per haver omplert de vida la meua vida.

Dolors

Pel febrer set capes i un barret

Febrer de 2026

Francesc Camprubi (dades AEMET) · Foto: Isidre Prat

Temperatura (°C)

Mitjana de mínimes	2,4
Mitjana de màximes	15,9
Mínima	-1,9
Màxima	22,5
Mín. més alta	10,1
Màx. més baixa	10,0

Vent (km/h)

Ventada més alta (dia 12) 50,0

Pressió (hPA)

Màxima (dia 26)	1011,8
Mínima (dia 5)	971,3

La pluja (litres/m2)

Dia 2	4,8
Dia 5	4,0
Dia 8	2,2
Dia 9	1,0
Dia 11	10,4
Dia 13	16,6
Total	39,0

Repte núm. 111

Roc Carulla

Solució al repte núm. 110: **1,1€**

Quin és el nombre més gran de cubs d'un centímetre de costat que es poden encaixar dins d'un cub de sis centímetres de costat?

Salut i lògica!

LA TEMPESTA
llibreria · cafeteria · espai cultural

Ctra. de Moia, 3 - Balsareny - latempesta.libreria@gmail.com - 699 77 63 54 - @latempesta_libreria

bonArea

Carrer del Nord, 1 de Balsareny - Tel. 935 63 79 26

Sensada Solà

assessors

ssa@sensadasola.com

Ctra. Berga, 14 - Balsareny
Tel. 93 8396230 Fax 93 8200020

Publicació del Cercle Cultural de Balsareny

Sarment

Dipòsit legal: B-27.977-1980

Plaça Ricard Viñas, 3, 2n - 08660 BALSARENY
sarment@sarment.cat - ccbsarment@gmail.com

Amb el suport de

ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

